

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/80/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121208290
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Čelková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3121208290.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivicy Čelkovej a členiek senátu JUDr. Ivety Záleskej a Mgr. Stanislavy Kollárovej v spore žalobcov:
1/ Urbárske pasienky Soblahov, pozemkové spoločenstvo so sídlom 931 38 Soblahov 470, IČO: 36 131 946, 2/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, 3/ D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. F. XXXX/XX, XXX XX G., všetci zastúpení Advokátska kancelária JUDr. Eckmann, s. r. o. (skrátенý názov AK JUDr. Eckmann, s. r. o.) so sídlom Mierové námestie 14, 911 01 Trenčín, IČO: 47 241 110, proti žalovanému: Poľnohospodárske družstvo Trenčín - Soblahov so sídlom 913 38 Soblahov 389, IČO: 00 207 241, zastúpenému HALADA & PARTNERS s. r. o., so sídlom Kapitulska 21, 971 01 Trnava, IČO: 36 669 661, o zdržanie sa negatívneho zásahu do vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov 1/ - 3/ proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 28C/31/2021-94 zo dňa 1. marca 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a **vec v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu žalobcov zamietol a žalovanému priznal proti žalobcom 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Žalobcovia sa žalobou domáhali, aby súd uložil žalovanému zdržať sa negatívneho zásahu do vlastníckeho práva žalobcov 1/, 2/, 3/ spočívajúceho vo vykonávaní akýchkoľvek stavebných práv ako aj prípravných prác smerujúcich k vybudovaniu akéhokoľvek oplotenia na pozemkoch, ktoré má žalovaný od žalobcov 1/, 2/, 3/ v prenájme a v užívaní na základe uzatvorených nájomných zmlúv a ktoré sú začlenené do kultúrneho diela "H. I." v k.ú. C.. Žalovaný so žalobou nesúhlasil z dôvodu absencie akéhokoľvek zásahu do vlastníckeho práva žalobcov 1/, 2/ a 3/.

3. Na prejednanie sporu súd prvej inštancie nariadil pojednávanie na 07.02.2023. Pojednávanie sa uskutočnilo za prítomnosti žalobcu 2/, právneho zástupcu žalobcov 1/, 2/, 3/ a právneho zástupcu žalovaného. Pojednávanie bolo na základe návrhu strán sporu odročené za účelom mimosúdneho riešenia sporov. Na pojednávaní nariadenom na 01.03.2023 súd prejednal spor podľa § 180 C.s.p. v neprítomnosti riadne a včas predvolaných žalobcov 1/, 2/, 3/ a ich právneho zástupcu, ktorí svoju neúčast na pojednávaní ospravedlnili a nepožiadali z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania.

4. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil, že žalobca 1/ ako prenajímateľ uzavrel dňa 17.10.2019 so žalovaným ako nájomcom zmluvu o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely č. 448/2019. Predmetom nájmu sú pozemky uvedené v prílohe zmluvy v celkovej výmere XXX XXX m².

Doba nájmu je dohodnutá od 01.11.2019 na obdobie 10 rokov. Žalobca 2/ ako prenajímateľ uzavrel dňa 10.06.2014 so žalovaným ako nájomcom zmluvu o nájme pôdy č. J.. Predmetom nájmu sú pozemky v celkovej výmere XXXXX ha v k.ú. C., G. K. D. L.. Doba nájmu je dohodnutá od 01.01.2014 do 31.12.2020. Žalobca 3/ ako prenajímateľ uzavrel dňa 20.12.2009 zmluvu o nájme pôdy č. XXXXXXXXXX s dobou nájmu od 01.01.2010 do 31.12.2016 a dňa 27.06.2008 zmluvu o nájme pôdy č. XXXXXXXXXX od 01.01.2008 do 31.12.2014 so žalovaným ako nájomcom. Z verejnej vyhlášky obce C. č. XXX/XXX/XXXX/M. zo dňa XX.XX.XXXX bolo zistené, že bolo oznámené začatie stavebného konania podľa § 36 ods. 1 a § 61 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. stavebníkom - žalovaným, ktorý podal dňa 12.08.2021 žiadosť o vydanie stavebného povolenia na stavbu: Ochranné oplotenie proti škodám spôsobených poľnou zverou na pozemkoch kultúrneho dielu "H. I." v k.ú. C.. Verejná vyhláška bola vyvesená dňa 09.09.2021 a zvesená dňa 16.09.2021. Znaleckým posudkom č. 4/2022 N. G. I., H. bola na základe objednávky objednávateľa H. O. M. J. C. C. J. C. zo dňa 27.01.2022 posúdená vschádzavosť repky v lokalite "H. I." v k.ú. C. parc. C-KN č. XXXX/X s poukázaním na optimálny počet vzídených jedincov, ako aj na zistenie a pomenovanie príčin malej vschádzavosti repky ozimnej na predmetnom pozemku. Znalec v závere znaleckého posudku uviedol, že je možné konštatovať, že počet jedincov repky olejnej na jednotke plochy je mimoriadne nízky čiže 10,4/m². V agronomickej praxi porasty pod 20 jedincov sa zvyknú vyorávať a nahradiť inou plodinou, alebo ekonomicky výhodnejšie podsievať jarnou odrodou repky olejnej. Oproti optimálnemu počtu 40-60 rastlín na 1 m² je skutočnosť nízkeho počtu 10,4 rastlín na konkrétnej parcele zapríčinená v prvom rade chybami pri sejbe a v predsejbovej príprave pôdy.

5. Súd prvej inštancie aplikoval na danú vec ustanovenia § 1 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov, § 62 ods. 1 zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, § 123, § 126 ods. 1 a § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že žaloba žalobcov nie je dôvodná.

6. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi žalobcami a žalovaným vznikol na základe nájomných zmlúv, predmetom ktorých je nájom pozemkov patriacich do kultúrneho dielu "H. I." v k.ú. C., nájomný vzťah podľa § 663

a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovenia zákona č. 504/2003 Z.z. o nájme pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Žalobcovia 1/, 2/ sa negatívne žalobou domáhali, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akýchkoľvek stavebných prác ako aj prípravných prác smerujúcich k vybudovaniu akéhokoľvek oplotenia na predmetných pozemkoch. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ v spore preukázali iba tú skutočnosť, že na základe žiadosti žalovaného bolo začaté stavebné konanie na vydanie stavebného povolenia na stavbu "Ochranné oplotenie proti škodám spôsobených poľnou zverou", pričom práve stavebné konanie je konaním,

v ktorom stavebný úrad preskúma oprávnenie stavebníka na vykonanie stavby spočívajúce aj v súhlase prenajímateľov s vykonaním stavby. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ nepreukázali žiaden konkrétny zásah do ich vlastníckeho práva, nepreukázali žiadne vykonávanie prípravných, resp. stavebných práv smerujúcich k stavbe oplotenia. Naopak žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že kým nebude vydané povolenie na stavbu, nevykoná žiadne prípravné, resp. stavebné práce. Žalobcovia 1/, 2/, 3/ nenavrhli žiadne dôkazy na preukázanie spornej skutočnosti. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobcovia 1/, 2/, 3/ neunesli dôkazné bremeno na preukázanie neoprávnených zásahov žalovaného do ich vlastníckeho práva. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že prvé pojednávanie bolo odročené za účelom mimosúdneho riešenia sporu, keď právni zástupcovia požiadali o odročenie pojednávania za účelom aj vyriešenia otázky nájomných zmlúv (ich prepracovania) s tým, že súdu oznámili, že začaté stavebné konanie je prerušené do právoplatného skončenia predmetného sporu. Následne sa však žalobcovia 1/, 2/, 3/ ani ich právny zástupca nezúčastnili ďalšieho nariadeného pojednávania a nepredniesli žiadne vyjadrenie ohľadom rokovaní ani návrhy na doplnenie dokazovania. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel

k záveru, že z dôvodu, že žalobcovia 1/, 2/, 3/ neunesli dôkazné bremeno, je žaloba nedôvodná a zamietol ju.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a žalovanému ako strane sporu, ktorá mala vo veci plný úspech priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie

práva v rozsahu 100 % proti žalobcom 1/, 2/, 3/ ako strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala. O výške náhrady trov konania súd rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

8. Proti rozsudku podali žalobcovia odvolanie z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čím je daný odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP a súd prvej inštancie zaťažil konanie vadou, čím je daný odvolací dôvod s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d) CSP. Z hľadiska rozhodnutia súdu prvej inštancie o uplatnenom nároku je podľa žalobcov určujúci najmä ods. 16 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie konštatuje, že žalobcovia 1/ - 3/ nepreukázali vykonávanie akýchkoľvek prípravných resp. stavebných prác smerujúcich

k stavbe oplotenia. Žalobcovia 1/ - 3/ sa s uvedeným právnym názorom súdu prvého inštancie nestotožnili a považujú ho za nesprávny. Z listinných dokumentov pripojených už k podanej žalobe jednoznačne vyplýva, že na základe žiadosti o vydanie stavebného povolenia žalovaného ako stavebníka obec C. verejnou vyhláškou č. XXX/XXX/XXX L. zo dňa XX. XX. XXXX zverejnila oznámenie o začatí stavebného konania vo veci vybudovania ochranného oplotenia proti škodám spôsobených poľovnou zverou na pozemkoch kultúrneho dielu „H. I.“ v kat. úz. C.. Žalovaný teda má v úmysle vykonávať stavebnú činnosť, ktorá nenapraviteľným spôsobom zasiahne do vlastníckeho práva žalobcov 1/ - 3/ bez možnosti obnovenia pôvodného stavu. Žalobcovia poukázali na to, že žalovaný plánuje budovať oplotenie pomocou tzv. drevených kolov natretých smolou. Akýkoľvek styk uvedenej látky s pôdou má za následok znehodnocovanie kvality pôdy a vody bez možnosti nápravy. Rovnako tak umiestnenie kolov v hĺbke niekoľko desiatok centimetrov až 1 meter nenapraviteľným spôsobom zmení štruktúru jednotlivých vrstiev pôdy a takýto zásah okamžite zmenší aj produkčnú plochu pozemku, možnosti slobodného nakladania

s pozemkom a tým celkovú hodnotu pozemku. V danom prípade je podľa žalobcov potrebné preventívne zabezpečiť ochranu ich vlastníckeho práva, nakoľko v prípade domáhania sa ochrany až v čase vykonávania prác, riadnu a plnohodnotnú ochranu ich vlastníckeho práva už nebude možné dosiahnuť. Žalovaný podal žiadosť o vydanie stavebného povolenia vo veci vybudovania ochranného oplotenia proti škodám spôsobených poľovnou zverou bez písomného súhlasu tak, ako to predpokladá a vyžaduje § 9 ods. 2 zákona č. 504/2003 Z. z.

o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ako

„zákon č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov“). Podľa ustanovenia

§ 9 ods. 1 zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov každému nájomcovi poľnohospodárskych pozemkov vyplýva oprávnenie využívať predmet nájmu riadnym spôsobom výlučne na poľnohospodárske účely pri prevádzkovaní podniku, primerane druhu pozemku a v súlade s osobitnými predpismi. Žalobcovia poukázali aj na fakt, že väčší počet vlastníkov neudelilo žalovanému súhlas s oplotením ich pozemkov, keď asi 30 vlastníkov namietalo voči stavebnému konaniu a ani najväčší zástupca vlastníkov (SPF) takýto súhlas žalovanému nedalo. Žalobcovia namietli aj postup súdu prvej inštancie, ktorým podľa nich došlo k závažnému procesnému pochybeniu. N. D. D., bytom C. XXX podaním zo dňa 24. 02. 2023 oznámil svoj vstup do predmetného konania. Súd prvej inštancie s menovaným ako intervenientom nekonal a žalobcom ani vstup menovaného do konania neoznámil. Podanie N. D. D. zo dňa 24. 02. 2023 pritom spĺňalo všetky obsahové a formálne náležitosti. Pokiaľ ide o spisovú značku konania, ktorá je na podaní zo dňa 24. 02. 2023 uvedená, táto korešponduje s predvolaním súdu prvej inštancie na pojednávanie zo dňa 16. 11. 2022. Súd prvej inštancie svojim postupom (neoznámenie vstupu menovaného N. D. D. do konania podľa § 82 ods. 4 CSP) zaťažil konanie vadou zakladajúcou samostatný odvolací dôvod s poukazom na § 365 ods. 1 písm. d) CSP. S intervenientom súd prvej inštancie ani nekonal. Žalobcovia 1/ - 3/ navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Trenčín č. 28C 31/2021-94 zo dňa 01. 03. 2023 čo do výroku I. zmenil tak, že žalobe žalobcov 1/ - 3/ v celom rozsahu vyhovie a súčasne žalobcom 1/ - 3/ voči žalovanému prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Alternatívne žalobcovia 1/ - 3/ navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Trenčín č. 28C 31/2021-94 zo dňa 01.03. 2023 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Žalovaný k odvolaniu žalobcov uviedol, že konštatácia súdu prvej inštancie, že žalobcovia nepreukázali žiadne vykonávanie prípravných, resp. stavebných prác smerujúcich k stavbe oplotenia, nie je právnym názorom súdu, ale skutkovým zistením, ktoré vyplýva

z vykonaného dokazovania. Žalobcovia v rámci konania pred súdom prvej inštancie nepredložili jediný dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že by žalovaný vykonával stavebné či prípravné práce smerujúce k vybudovaniu oplotenia na predmetných pozemkoch. Žalobcovia dokonca ani len netvrdili, že by takéto práce mali prebiehať. Žalobcovia tvrdili len to, že žalovaný stavebnú činnosť vedúcu k stavbe oplotenia na predmetných pozemkoch plánuje. Uvedené skutkové zistenie súdu prvej inštancie je tak bezpochyby správne. Žalobcovia

v odvolaní označili za odvolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci, pričom neuviedli, v čom má nesprávne právne posúdenie veci spočívať, v akom konkrétne pochybení vidia naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu. Súd prvej inštancie podľa žalovaného danú vec na základe dostatočne zisteného skutkového stavu správne právne posúdil. Žalobcovia sa žalobou domáhali, aby súd vydal rozsudok, v ktorom by rozhodol, že žalovaný je povinný zdržať sa negatívneho zásahu do vlastníckeho práva žalobcov 1/ - 3/ spočívajúceho vo vykonávaní akýchkoľvek stavebných prác ako aj prípravných prác smerujúcich

k vybudovaniu akéhokoľvek oplotenia na pozemkoch, ktoré má žalovaný od žalobcov 1/ - 3/ v prenájme a v užívaní na základe uzatvorených nájomných zmlúv a ktoré sú začlenené do kultúrneho dielu „H. I.“ v katastrálnom území C. (ďalej len ako „pozemky“)

a že žalobcom 1/ - 3/ sa voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobcovia žalobný návrh (petit) počas konania žiadnym spôsobom nezmenili a ostal tak totožný od začiatku konania až do vydania rozsudku súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie tak rozhodoval o takzvanej negatívnej žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali ochrany svojho vlastníckeho práva voči údajným zásahom zo strany žalovaného. Tieto zásahy vymedzili samotní žalobcovia ako vykonávanie akýchkoľvek stavebných prác ako aj prípravných prác smerujúcich k vybudovaniu akéhokoľvek oplotenia na pozemkoch. Súd prvej inštancie sa tak musel pochopiteľne zaoberať skutkovou otázkou, či žalovaný vykonáva stavebné práce alebo prípravné práce smerujúce k vybudovaniu oplotenia na predmetných pozemkoch. Nakoľko žalovaný vykonávanie takýchto prác poprel a žiadna so strán sporu nepredložila dôkaz, z ktorého by vykonávanie takýchto prác vyplývalo, súd dospel

k správne skutkovému záveru, že žalovaný takéto práce nevykonáva a nedopúšťa sa tak zásahu, voči ktorému sa žalobcovia bránia podanou žalobou. Tvrdenie žalobcov, že

k neoprávnenému zásahu do ich vlastníckeho práva malo dôjsť už tým, že žalovaný podal návrh na vydanie stavebného povolenia je mylné, nakoľko samotným podaním návrhu

k žiadnemu zásahu nedošlo. Žalovaný urobil len to, na čo je oprávnený podľa predpisov verejného práva, t.j. podľa zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). Žalovaný pritom opakovane deklaroval, že bude plne rešpektovať výsledky príslušného stavebného konania, v ktorom stavebný úrad okrem iného posudzuje aj otázku existencie právneho titulu na zriadenie požadovanej stavby. Súdna konania neslúžia na to, aby komukoľvek zakazovali podávať návrhy v administratívnych konaniach. Ak niekto podá

v administratívnom konaní návrh príslušnému špecializovanému orgánu verejnej správy (napríklad stavebnému úradu), je na posúdení tohto úradu, či sú splnené zákonné predpoklady pre vydanie navrhovaného rozhodnutia. Žalovaný v súvislosti s interpretáciou § 126

odsek 1 Občianskeho zákonníka opätovne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo 7.10.2003, sp.zn. 22 Cdo 2191/2002. Žalobcovia v odvolaní uvádzajú aj tvrdenia o tom, ako žalovaný údajne plánuje realizovať stavbu daného oplotenia, aké dôsledky môže mať realizácia takejto stavby a podobne. Žalovaný k tomu udáva, že tieto otázky môžu a majú byť riešené v rámci príslušného stavebného konania. Poukázanie žalobcov na ustanovenie

§ 9 odsek 2 zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je (rovnako ako ostatné argumenty uvedené v odvolaní) z hľadiska podmienok pre úspešnosť negatívnej žaloby irelevantný, pretože žalovaný nevykonal žiadnu zmenu na predmetných pozemkoch a nedopustil sa ani žiadneho iného neoprávneného zásahu do vlastníckeho práva žalobcov. Odvolanie voči rozsudku pre nesprávnosť právneho posúdenia veci je preto podľa žalovaného zjavne nedôvodné. K odvolaciemu dôvodu týkajúceho sa namietanej vady konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci žalovaný uviedol, že nemá vedomosť o tom, či a akým spôsobom súd prvej inštancie konal s N. D. D.. Žalovaný vzhľadom na zistený skutkový stav

a jednoznačné právne posúdenie veci uviedol, že aj keby sa súd prvej inštancie skutočne dopustil pochybení, ktoré mu vyčítajú žalobcovia, nešlo by o pochybenia, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalovaný žiadal napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť a zaviazat žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania.

10. Žalobcovia 1/ - 3/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedli, že podľa ich názoru zo strany žalovaného už došlo k reálnemu zásahu do ich vlastníckeho práva, keď žalovaný svoju žiadosť o vydanie stavebného povolenia vo veci vybudovania ochranného oplotenia proti škodám spôsobených poľnou zverou podal bez toho, aby disponoval písomným súhlasom na vykonanie zmeny pozemku spočívajúcej vo vybudovaní oplotenia tak, ako to predpokladá a vyžaduje § 9 ods. 2 zákona č. 504/2003 Z. z. o nájme poľnohospodárskych pozemkov, poľnohospodárskeho podniku a lesných pozemkov a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. S poukazom na uvedené žalobcovia prezentovali jednoznačný právny názor, že zamietnutím žaloby súd prvej inštancie neaplikoval správne príslušnú právnu normu vyjadrenú v § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka. K vyjadreniu pripojili tri fotografie územia, na ktorom žalovaný už realizoval činnosť spočívajúcu vo vybudovaní oplotenia, z ktorých je zrejme znižovanie produkčnej plochy poľnohospodárskej pôdy a jej devastáciu zaburinením a smolnatými kolmi, pričom oplotenie nie je pre zver prekážkou. Prekážkou je pre poľovníkov z PZ M. J. so sídlom v C., ktorí nemôžu vykonávať lov na oplotenej ploche, a to napriek tomu, že podľa platnej zmluvy o užívaní PR sú na to oprávnení a riadne za to platia (okrem iných i žalovanému). Oplotenie na zabránenie škodám zverou, ako ho žalovaný odôvodňuje v stavebnom konaní, je v skutočnosti oplotením na ochranu zveri, najmä diviacej, ktoré zabraňuje jej odlovu, znižovaniu jej početnosti a šíreniu afrického moru ošípaných. Na predmetnej oplotenej ploche porastu repky olejnej sa toho času vyskytuje minimálne 50 ks diviacej zveri, ktorá sa tam našťahovala zo širokého okolia a našla tam vynikajúce podmienky na obživu, úkryt a ochranu pred poľovníkmi a predátormi.

11. Žalovaný vo svojom vyjadrení zopakoval a zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Poukázal na všeobecne uznávanú odbornú literatúru (Veľký komentár k Občianskemu zákonníku, vypracovaný autorským kolektívom pod vedením JUDr. Mareka Števéčka, PhD.), v ktorej sa k ustanoveniu § 126 Občianskeho zákonníka, k zapieracej žalobe a konkrétne k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva (ako predpokladu úspešnosti zapieracej žaloby) uvádza, že zásah do vlastníckeho práva musí byť faktický. Faktickým zásahom do vlastníckeho práva je potrebné v prípade pozemkov rozumieť reálnu prebiehajúcu činnosť na príslušnom pozemku, prípadne pretrvávajúci protiprávny stav. Odborná literatúra (Veľký komentár k Občianskemu zákonníku, vypracovaný autorom JUDr. Imrichom Feketem, CSc.) uvádza, že zapieracou žalobou sa vlastník najčastejšie domáha ochrany proti rušivým zásahom, ako sú napr. užívanie cesty, prechod cez pozemok, čerpanie vody, ohradenie plotom, terénne úpravy, ukladanie rôznych predmetov, začatie stavby a pod. Žalovaný priložené fotografie a tvrdenia k nim označil za celkom irelevantné. Ide o nové skutkové tvrdenia, ktoré mohli žalobcovia prezentovať už v konaní pred súdom prvej inštancie, a preto ich v odvolacom konaní nemožno použiť a prihliadať na ne (§ 366 CSP). Zároveň sa tieto tvrdenia netýkajú pozemkov, ktoré sú predmetom tohto konania. Žalovaný uviedol, že v predmetnej lokalite „H. I.“ v katastrálnom území C. neuskutočnil žiadnu faktickú stavebnú ani prípravnú činnosť, ktorou by zasahoval do vlastníckeho práva žalobcov.

12. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

13. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 a § 262 ods. 1 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

14. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, ods. 2 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP), pretože namietané vady rozhodnutia súdu prvej inštancie nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

15. Zrušenie rozhodnutia odvolacím súdom prichádza do úvahy len z taxatívne vymedzených dôvodov. Jedným z dôvodov je situácia, keď neboli splnené procesné podmienky. Na splnenie procesných podmienok prihliada súd kedykoľvek počas konania. Procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a subjektov civilného konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Civilného sporového poriadku. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd vtedy, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

Ďalším dôvodom je nesprávny procesný postup súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

16. Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d) CSP, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie, napr. nesprávne realizovaná manuálna povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie strán sporu a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním, pričom spôsobilým odvolacím dôvodom nie sú samy o sebe (bez ďalšieho), ale len vtedy, ak sú dôsledkom takého porušovania predpisov procesného práva, ktoré mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vada konania, ktorá môže mať vplyv na správnosť rozhodnutia, v konkrétnom prípade nemusí mať za následok vecne nesprávne rozhodnutie a odvolací súd tu posudzuje otázku, či by obsah výroku rozhodnutia bol iný, keby k vade konania nedošlo.

17. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vytýčil pojednávanie na deň 19.1.2023 o 13.00 hod. (č.l. 71), pričom na predvolaní bola uvedená zlá spisová značka 23C/31/2022 (správne mala byť uvedená 28C/31/2021). Pojednávanie bolo z termínu 19.1.2023 preložené z dôvodu na strane súdu na deň 7.2.2023 o 10.00 hod. V upovedomení o odročení alebo zrušení pojednávania zo dňa 13.1.2023 (č.l.72) ako aj v upovedomení o odročení alebo zrušení pojednávania – opravné zo dňa 13.1.2023 (č.l. 75) bola opätovne uvedená zlá spisová značka 23C/229/2016. Pojednávanie konané dňa 7.2.2023 bolo odročené na deň 1.3.2023 o 10.00 hod. Na pojednávaní dňa 1.3.2023 súd prvej inštancie ukončil dokazovanie a vyhlásil rozsudok a žalobu zamietol, žalovaným priznal voči žalobcom 1/, 2/, 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

18. Písomným podaním zo dňa 24.2.2023 doručeným súdu prvej inštancie dňa 24.2.2023 (č.l. 90) N. D. D. oznámil vstup do konania v zmysle § 82 CSP ako intervenient na strane žalobcov. V tomto podaní N. D. D. uviedol sp. zn. 23C/31/2022, teda spisovú značku, ktorú konajúci súd uviedol na predvolaní na pojednávanie na deň 19.1.2023. Podanie N. D. D. bolo do predmetného spisu založené až po pojednávaní, na ktorom bol vyhlásený rozsudok.

19. Podľa § 82 ods. 1 CSP – intervenient vstupuje do konania z vlastného podnetu alebo na základe oznámenia o spore podľa § 86 písomným podaním.

Podľa § 82 ods. 2 CSP - vstup intervenienta je prípustný počas celého konania.

Podľa § 82 ods. 3 CSP - v podaní, ktorým vstupuje do konania, musí intervenient okrem všeobecných náležitostí podania uviesť tvrdenia, ktoré odôvodňujú jeho právny záujem na výsledku konania.

Podľa § 82 ods. 4 CSP - vstup intervenienta do konania súd oznámi stranám.

20. K vstupu intervenienta do konania dochádza podľa vyššie uvedeného ustanovenia už samotným doručením písomného podania intervenienta, že vstupuje do konania. Intervenient tak môže urobiť z vlastnej iniciatívy, teda ak sa sám dozvie o prebiehajúcom spore, alebo sa o spore môže dozvedieť na základe oznámenia strany podľa § 86 CSP. O samotnom vstupe intervenienta súd nerozhoduje. Súd o prípustnosti vstupu intervenienta rozhoduje len na návrh. Ide o návrh na vyslovenie neprípustnosti vstupu intervenienta do konania. Pokiaľ podanie intervenienta, ktorým oznamuje vstup do konania obsahuje všetky všeobecné náležitosti, súd oznámi stranám sporu jeho vstup do konania. Vstup intervenienta je prípustný počas celého konania. Súd nemôže vylúčiť intervenienta z konania ex off, resp. ex offo rozhodnúť o jeho neprípustení.

21. Obsahom práva na spravodlivý proces je právo na prístup k súdu. K porušeniu práva na prístup k súdu dôjde, okrem iného, ak súd nekoná s tými subjektmi, s ktorými podľa zákona konať musí. Intervencia vzniká doručením podania tretej osoby, ktorým táto oznamuje vstup do konania. V konkrétnom prípade sa dňom doručenia oznámenia, to zn. dňom 24.2.2023 N. D. D. stal intervenientom v konaní.

22. Odvolací súd preskúmaním konania pred súdom prvej inštancie konštatuje, že

v konaní došlo k takej vade, ktorá mohla mať vplyv na správnosť rozhodnutia a možno uzavrieť, že žalobcom uplatnený odvolací dôvod je daný. N. D. D. oznámením o vstupe do konania sa stal stranou sporu – intervenientom. Intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku konania. Intervenient musí spĺňať základné predpoklady kladené na stranu sporu, t.j. musí mať procesnú subjektivitu a procesnú spôsobilosť. Právny záujem intervenienta na výsledku sporu znamená právny záujem na víťazstve strany, popri ktorej sa na konaní zúčastňuje, teda žalobcu alebo žalovaného. Danosť právneho záujmu intervenienta na výsledku sporu vychádza z hmotného práva. Judikatúra zafinovala, že právny záujem na výsledku sporu medzi stranami má ten, ktorého právne postavenie bude priaznivo alebo nepriaznivo ovplyvnené rozsudkom vydaným v danom spore (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. augusta 2010, sp. zn. 6 Sžo 119/2010). Odôvodnenie právneho záujmu na výsledku konania je náležitosťou podania, ktorým intervenient vstupuje do konania. N. D. D. vo svojom podaní uviedol svoj právny záujem na vstupe do konania.

23. Odvolací súd konštatuje, že v danej veci boli porušené práva intervenienta ako subjektu konania, nakoľko nemohol v konaní uplatňovať prostriedky procesného útoku, resp. procesnej obrany vo vzťahu k námietkam žalovaného v konaní. Táto vada konania mohla mať vplyv na správnosť rozhodnutia.

24. Z dôvodu opodstatnenosti odvolacieho dôvodu zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d/ CSP sa odvolací súd ďalšími odvolacími dôvodmi nezaoberal.

25. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd preto napadnutý rozsudok zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie bez meritórneho preskúmania veci samej.

26. Súd prvej inštancie pri dodržaní všetkých procesných práv a povinností strán sporu sa opätovne vysporiada s nárokom žalobcov za účasti intervenienta a námietkami žalovaného, jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil (§ 220 ods. 2 CSP). Súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhnuté stranami sporu, ale pokiaľ niektorý dôkaz nevykoná, je povinný odôvodniť jeho nevykonanie.

27. V novom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvej inštancie aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) :

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).